

MEMÒRIA D'ACTIVITATS

Centre d'Estudis Comarcals de Banyoles Any 2011

Junta Directiva

Aquest any 2011 no hi ha hagut canvis en els càrrecs de la Junta Directiva. El President, Jeroni Moner, ha fet però el seu últim any de mandat, tal com va explicar en l'Assemblea General del gener de 2010.

En l'Assemblea del gener de 2011, no hi hagué, per tant, eleccions i la Junta que ha dirigit el Centre aquest any ha estat la següent:

President:	Jeroni Moner
Vicepresident:	Jordi Colomer
Secretària:	Rosa Alsius
Tresorera:	Mariona Juncà
Vocals:	Àngel Vergés Julià Maroto Joan Anton Abellan Jordi Galofré

La Maria Àngels Reverter ha continuat treballant al Centre d'Estudis com a secretària administrativa, amb un horari d'atenció al públic els divendres de 16h a 20h.

El diumenge 30 de gener de 2011 es celebrà, a la Sala Corominas de la Pia Almoïna, la nostra habitual **Assemblea General Ordinària de Socis**, que va tenir lloc en la més absoluta normalitat. Després de l'assemblea es presentà el llibre publicat pel Centre, *La Recuperació del burro català. Aspectes culturals i biològics*, llibre que suposa el *Quadern* número 28. La presentació anà a càrrec dels editors del volum, Esteve Bosch, Pere Comas i Julià Maroto.

El divendres 26 d'agost de 2011, es féu una Convocatòria d'**Assemblea Extraordinària de Socis** de l'entitat, per aprovar el nou Conveni amb l'Ajuntament de Banyoles sobre Can Paulí, l'edifici annex al Museu Arqueològic. En essència, aquest Conveni és una regularització del signat l'any 1984 en el qual es fixaven les condicions que s'havien de donar entre l'Ajuntament i el Centre en relació al Museu Arqueològic i l'Arxiu Històric. Els punts principals d'aquell Conveni eren l'acceptació de la cotitularitat d'ambdues institucions i la mútua cessió en ús dels espais per a museu i local de l'entitat en tant que propietaris dels edificis que conformen el que se n'ha vingut a dir el conjunt de la Pia Almoïna, és a dir la Pia Almoïna, Can Fornells i Can Xueta per part de l'Ajuntament i Can Paulí per part del Centre, entre altres qüestions. L'extinció de l'Arxiu Històric Comarcal que s'ha substituït pel nou Arxiu Comarcal de la Generalitat de Catalunya, per una banda, i la necessitat de què les subvencions dels organismes públics a les obres de reforma i ampliació del

museu s'apliquin en edificis de l'administració, d'altra banda, així com la condició urbanística de l'esmentat Conjunt de la Pia Almoina com a equipament públic, requerien el traspàs de titularitat de Can Paulí a l'Ajuntament de Banyoles, necessitat que s'aprofitava per modificar aspectes obsolets del Conveni de 1984.

En aquesta situació l'Ajuntament i el Centre van redactar un nou Conveni que va ser aprovat per l'Assemblea del mes d'agost en el qual l'entitat traspasa la titularitat de Can Paulí a l'Ajuntament, es confirma la cotitularitat del Museu Arqueològic i es fixa l'espai cedit en ús per desenvolupar les seves activitats, a part d'una compensació econòmica.

Modificació dels Estatuts del Centre

Durant aquest 2011 s'ha començat a treballar per a renovar els actuals Estatuts del Centre per tal de regularitzar la situació jurídica de la nostra entitat, tal com obliga la llei 4/2008, de 24 d'abril, del llibre tercer del Codi Civil de Catalunya, relatiu a persones jurídiques, i la llei orgànica 1/2002 de 22 de març, reguladora del dret d'associació.

És requisit indispensable la reforma dels estatuts del 1985 per adaptar-nos a la legislació vigent. En ocasió de la propera assemblea general ordinària de socis, es convocarà abans una assemblea extraordinària per aprovar els nous estatuts que ja estan redactats.

Les publicacions del Centre

L'any 2011, excepcionalment, el Centre d'Estudis ha publicat dos números dels *Quaderns*. Han aparegut, si bé amb data del 2011, durant el mes de gener de 2012 i es repartiran properament als socis.

El *Quadern* número 29 és el llibre *Llops i humans a Catalunya. Del passat al present*, editat pel naturalista Josep M. Massip i l'arqueozoòleg Julià Maroto. Recull la major part de contribucions del Col·loqui de Tardor, que amb el mateix títol, va tenir lloc el novembre de 2008. Consta de 272 pàgines acompanyades de nombroses figures, distribuïdes en 14 articles realitzats per una vintena d'autors, experts en diverses disciplines relacionades amb aquest gran carnívor salvatge, que es va extingir a Catalunya durant la primera meitat del segle XX.

Aquest llibre constitueix tot un compendi de coneixements que exploren la biologia i, sobretot, la relació que els humans han tingut amb el llop al llarg de la seva història. A la vegada analitza la situació actual, originada recentment a partir del retorn natural d'aquest gran carnívor a algunes de les comarques nord-catalanes.

L'edició ha comptat amb una subvenció del Patronat Francesc Eiximenis, a més de la col·laboració, per conveni, de l'Ajuntament de Banyoles.

El *Quadern* número 30 és el llibre *Llegendes i paisatges dels Països Catalans*, editat pel mestre i folklorista Àngel Vergés i el professor i escriptor Jordi Colomer. Igualment recull les contribucions, en aquest cas la totalitat, d'un Col·loqui de Tardor, el que amb el mateix títol va tenir lloc el novembre de 2009. Consta de 224 pàgines, amb diverses figures, distribuïdes en 12 articles realitzats per dotze experts.

El volum presenta un interressantíssim viatge literari per diversos indrets de parla catalana –des de la Catalunya Nord fins al País Valencià i des de les terres de l'interior fins a Mallorca i l'Alguer–, a partir d'un bon nombre de precioses llegendes, que situen fets extraordinaris en punts concrets i determinats del territori, i que han estat trameses per tradició oral.

L'edició ha comptat amb una subvenció del Patronat Francesc Eiximenis i una altra de compartida entre l'Institut Ramon Muntaner i el Centre de Promoció de la Cultura Popular i Tradicional Catalana del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, a més de la col·laboració, per conveni, de l'Ajuntament de Banyoles.

Concurs de fotografia de la Natura

L'onzena edició del *Concurs de Fotografia de la Natura* que cada any el Centre organitza conjuntament amb Limnos, la Facultat de Ciències de la Universitat de Girona i el Museu Darder, i amb la col·laboració del Patronat Eiximenis de la Diputació de Girona, s'ha dedicat aquest 2011 al cel.

Es presentaren un total de 88 fotografies, provinents de 36 participants, que optaven al primer premi i als premis especials, un d'ells destinat a la millor imatge de núvols.

Un jurat format per especialistes en fotografia (Ernest Costa i Xavier Pérez, fotògrafs del Pla de l'Estany) i meteorologia, i representants de les entitats que organitzen el concurs, van escollir les fotografies guanyadores en cada modalitat. També varen optar per donar un segon premi per la seva qualitat i originalitat.

El divendres 8 de juliol, a les 8 del vespre, es lliuraren al Museu Darder els premis, que foren els següents:

- **1r Premi:**

Títol: Cel tempestuós

Autor: Jordi Gallego i Caldas (Sant Feliu de Guíxols)

- **2n Premi:**

Títol: Caminos por el aire

Autor: Manuel López Francés (Villena, Alacant)

- **Premi especial per al millor núvol.**

Títol: Cel de foc

Autor: Vicent Quiles Mira (Castilla, Alacant)

- **Premi Pla de l'Estany**

Títol: Blanc

Autor: Ariunchimeg Batkhuyag (Banyoles)

- **Premi Universitat de Girona**

El premi és declarat desert

- **Autor Jove:**

El premi és declarat desert.

Una selecció de les 30 millors fotografies presentades, incloses les finalistes i les guanyadores de les diverses categories, s'ha pogut veure gratuïtament a la sala d'exposicions temporals del Museu Darder-Espai d'interpretació de l'Estany, fins a primers de setembre. Durant la tardor l'exposició es van traslladar al vestíbul de la Facultat de Ciències de la UdG.

Col·loqui de Tardor

El divuitè col·loqui de Tardor, *Els peixos de les conques internes del nord-est de Catalunya*, tingué lloc a Banyoles, a la sala de conferències del Club Natació Banyoles, el divendres 2 de desembre de 2011.

Aquest any les institucions organitzadores del Col·loqui han estat el Centre d'Estudis Comarcals, la Universitat de Girona (a través de l'Institut d'Ecologia Aquàtica) i el Consorci de l'Estany. Els representants d'aquestes institucions, que han actuat com a coordinadors, foren respectivament en Carles Feo, en Ramon Moreno i en Miquel Campos.

S'ha comptat també amb el suport del Patronat Eiximenis de la Diputació de Girona, de la Fundació privada Girona, Universitat i futur, i per conveni, de l'Ajuntament de Banyoles.

El comitè organitzador, amb l'experiència dels membres de la Junta del Centre, especialment de Julià Maroto, l'ha organitzat en format d'un sol dia, i en divendres, degut als ajustos econòmics i a la voluntat de fer una jornada dedicada als estudiants i a públic especialitzat.

Es va definir un programa complet que intentà recollir els diferents aspectes i treballs desenvolupats en el món dels peixos d'aigua dolça a les comarques gironines.

Els coordinadors concretaren els ponents i la programació, i des del CECB es gestionaren les peticions de subvenció i es concretà l'organització logística: edició dels tríptics i cartells, data i lloc de realització, etc. El Consorci de l'Estany també assumí part de les tasques logístiques.

Com a activitat paral·lela a la jornada es va oferir la visita a l'exposició *Aliens! Les espècies exòtiques invasores*, instal·lada al Museu Darder.

Es va comptar amb un total d'unes 40 persones inscrites a la jornada, a més d'un nombre indeterminat de no inscrits. L'assistència mitjana, però, va ser d'uns 25 assistents al matí i d'uns 35 a la tarda.

L'activitat fou oberta absolutament a tothom. El preu de la inscripció va ser de 24 euros, general, 12 euros, estudiants, i gratuït per al personal de la UdG, del Consorci de l'Estany i socis del Centre.

L'assistència al col·loqui ha estat reconeguda amb 1 crèdit de lliure elecció per als estudiants de la UdG.

Conveni del Centre amb l'Ajuntament

Com cada any, aquest 2011 també s'ha signat el conveni de col·laboració amb l'Ajuntament de Banyoles, que ha representat un total de 4.500 euros per a les activitats del Centre.

El Consell Comarcal del Pla de l'Estany tampoc ha subscrit aquest any cap col·laboració amb l'Entitat, de la mateixa manera que es va explicar per al 2010.

Pel que fa a les **excavacions a la vil·la romana de Vilauba**, de la qual en som copropietaris, existeix encara el conveni de col·laboració econòmica entre la Diputació de Girona, els Ajuntaments de Banyoles, Porqueres i Camós, i el CECB, per al finançament del projecte.

L'Ajuntament de Banyoles, també aquest any 2011, s'ha fet càrrec de la nostra part de les despeses anuals del jaciment arqueològic, i que han representat un total de 1.929 euros.

El dimecres 30 de novembre tingué lloc, a la l'Ajuntament de Banyoles, la presentació dels resultats de les excavacions realitzades aquest any per l'equip d'arqueòlegs, encapçalats per Pere Castanyer i Joaquim Tremoleda.

El Centre i el Patronat Francesc Eiximenis de la Diputació de Girona

Jeroni Moner i Julià Maroto han continuat representant durant aquest 2011 a l'entitat, a les sessions del Plenari del Patronat Francesc Eiximenis, organisme autònom de la Diputació, del qual el Centre en forma part.

El 2011 s'han rebut del Patronat Eiximenis, subvencions per a la realització de les activitats següents:

- Col·loqui de Tardor *Els peixos de les conques internes del nord-est de Catalunya*.
- XI Concurs de Fotografia de la Natura "El cel"
- Despeses de funcionament
- Publicacions: *Llops i humans a Catalunya*, i *Llegendes i Paisatges dels Països Catalans*.

El dissabte 9 d'abril tingué lloc a l'Escala la **XVI Trobada de Centres d'Estudis Locals i Comarcals de les Terres de Girona**, organitzada anualment pel Patronat. Comptà aquesta vegada com a amfitrió amb el Centre d'Estudis Escalencs. Hi assistiren els membres de la Junta del CECB, Julià Maroto, Joan Anton Abellan i Jordi Colomer.

Dins del programa d'activitats, després de la benvinguda per part del Sr. Pere Freixas, director del Patronat, del Sr. Miquel D. Piñero, President del Centre d'Estudis Escalencs, de la Sra. Lourdes Boix, Directora del Museu de l'Anxova i

de la Sal, i del Sr. Estanis Puig, alcalde de l'Escala, es presentaren els projectes de la Coordinadora de Centres d'Estudis de Parla Catalana i de l'Institut Ramon Muntaner, així com els resultats, per part dels beneficiaris, de les Beques de Recerca del Patronat de l'edició 2010-2011. El de la beca en ciències socials va estar el soci de l'entitat Guerau Palmada.

En el darrer Plenari del Patronat Eiximenis, el membre de la nostra Junta Directiva Julià Maroto va ser elegit per formar part de la Comissió Permanent.

El Butlletí, la pàgina web i el nou correu electrònic

Durant aquest 2011 han sortit dos nous butlletins del Centre, els números 2 i 3, corresponents a l'Hivern i a l'Estiu de 2011 respectivament, i com a eina per oferir una millor i més àgil informació al soci, de les activitats i gestions del Centre.

La pàgina web de l'entitat ja està operativa des de principis del 2012, i us animem a que la consulteu periòdicament. És la següent: www.cecbanyoles.cat. L'entitat i la Junta estem molt agraïts al soci David Masgrau, per la seva feina desinteressada, realitzada durant el 2011, de disseny i organització d'aquesta nova pàgina web.

Pel que fa a l'adreça de correu electrònic, també ha canviat. Fins ara usàvem la que ens proporcionava la Diputació de Girona, però aquesta concessió es va acabar a l'estiu. Per tant, el nou correu de comunicació del Centre amb els socis i amb altres entitats és el següent: cecbanyoles@cecbanyoles.cat

Cicle de Sortides *Conèixer el Pla de l'Estany*

Durant tot l'any s'han continuat organitzant les sortides del Cicle Conèixer el Pla de l'Estany, organitzades conjuntament amb el Centre Excursionista de Banyoles i amb la col·laboració de l'Arxiu Comarcal del Pla de l'Estany. Les sortides han estat coordinades per Jordi Galofré, Josep M. Massip i Miquel Rustullet.

Han estat les següents:

- **Sortida a Pujals dels Pagesos. Diumenge 23 de gener de 2011**
Visita a l'església parroquial, amb la seva majestat romànica, guiada per Antoni Torres. Visita al Mas Batllori, una casa de colònies amb un nucli zoològic amb rèptils, aus i altres animals.
- **Sortida a Mas Usall. Diumenge 20 de febrer**
Anada a Mas Usall del Bosc, per conèixer la història d'aquest veïnat de Banyoles, i visita de Can Farró, una antiga masia senyorial, guiada per Josep M. Reyes. Després es va caminar per l'antic camí que havia estat

utilitzat pels veïns fins a Mas Palau seguint el serrat del Gall. A Mas Palau, Jeroni Moner ens va explicar els orígens d'aquesta urbanització.

- **Sortida a Parets d'Empordà. Diumenge 20 de març**

Parets d'Empordà és un dels dotze pobles del municipi de Vilademuls, format per dos nuclis, Parets de Dalt i Parets de Baix. Es va caminar fins a la riba dreta del Fluvià per veure una enigmàtica pedra esculpida, que la gent de Parets coneix com *la mòmia*, i escoltar llegendes de la zona explicades per Àngel Vergés. Es va visitar després l'estudi-taller del pintor Daniel Lleixà, on el propi artista ens comentà la seva obra. Es va visitar posteriorment el celler Reig-Aulet, on s'elabora el vi "Baronia de Vilademuls". Es visità finalment l'església de Santa Llogaia, d'origen medieval i reformada al segle XVIII, que conserva restes del retaule barroc del Roser.

- **Sortida a la Finca de Casa Nostra. Diumenge 10 d'abril**

Visita al taller de Joaquim Duran i Estarriola, on vam tenir l'oportunitat de veure ferrar una roda de fusta, tal com ho feien els ferradors des de fa segles. Es visità després la finca de Casa Nostra, a Porqueres, on es va donar a conèixer la vida i obra de Magdalena Aulina, una dona que es va distingir per impulsar accions a favor dels sectors més necessitats en la Banyoles dels anys trenta del segle passat. També es visità el primer nucli de cigonyes, on Irene Camós, responsable del projecte a Banyoles, ens va explicar el projecte de reintroducció de la cigonya a la comarca.

- **Sortida a Sant Andreu del Terri i Ravós del Terri. Diumenge 9 d'octubre de 2011**

Anada a Sant Andreu del Terri, amb visita a l'església romànica i el pont medieval restaurat. Caminada fins a Ravós del Terri, on es va visitar Can Sureda, una masia de planta rectangular amb orígens del segle XVI i l'església de Sant Cugat, per veure les pintures murals del segle XIII. Visita guiada per Roser Masgrau.

- **Sortida a Pedrinyà i Crespià. Diumenge 13 de novembre**

Anada a Pedrinyà, un poble del municipi de Crespià, a la banda nord de la comarca, on vam visitar l'església dels Sants Just i Pastor, reedificada al segle XVIII, que conserva una imatge de la Mare de Déu dels Dolors de Miquel Blay. Caminada fins a Crespià, on es va visitar l'església de Santa Eulàlia, edifici romànic del segle XII, amb importants modificacions posteriors, que conserva una imatge de plata de la Mare de Déu del Roser (1631). Després de recórrer el nucli urbà de Crespià i el recorregut va acabar a l'antiga capella de Santa Llúcia, que formava part de l'antic hospital del poble. Visita guiada per Jaume Busquets i Mensa.

- **Sortida per Banyoles: els recs, Santa Maria i el pintor Quim Hereu. Diumenge 11 de desembre de 2011**

Primer es va fer un recorregut a peu per conèixer el sistema de recs de Banyoles, guiats per Quim Fernández, gran coneixedor del tema. Després es va visitar Santa Maria dels Turers, on l'arquitecte Xavier Masgrau ens va explicar les obres de remodelació de l'església. Finalment es visità l'estudi del pintor Quim Hereu, on el mateix pintor ens explicà la seva obra, que s'inscriu en el corrent pictòric anomenat estrambotisme.

La biblioteca del Centre

Aquest any 2011, el Vocal de la Junta Jordi Galofré ha estat treballant intensament en la reorganització de la Biblioteca del Centre d'Estudis, amb la voluntat de convertir-la en una biblioteca especialitzada en temes d'àmbit banyolí i comarcal, incloent-hi també obres de temàtica relacionada amb les comarques gironines i obres de consulta de caràcter general.

Els criteris de contingut seran:

- Obres de consulta de caràcter general.
- Publicacions del CECB.
- Publicacions d'àmbit banyolí i comarcal.
- Publicacions que facin referència a Banyoles i comarca.
- Publicacions d'autor banyolí i comarcal.
- Publicacions sobre temes diversos de les comarques gironines.

El Pla d'actuació passa per, un cop establerts els criteris de contingut de la Biblioteca, descatalogar els llibres que no corresponguin a aquest criteri, instal·lar un programa de catalogació i començar a catalogar i reordenar tots els llibres que en formaran part.

La intenció del Centre, i del vocal responsable de la Biblioteca, és poder oferir els llibres descatalogats, en primer lloc, als socis que hi puguin estar interessats, a un preu simbòlic d'un euro per exemplar. Per això via correu electrònic, s'ha enviat una primera llista als socis, per a què puguin consultar aquests llibres.

En principi hem assignat dos divendres del mes de gener de 2012 (els divendres 13 i 20, de 4 h a 9 h de la tarda) perquè els socis puguin venir al centre a consultar-los i, si és el cas, emportar-se'ls.

Altres activitats

- El Centre d'Estudis ha imprès també aquest any, participacions d'un número de loteria de Nadal, el 33.151, que s'ha distribuït per alguns comerços de la ciutat i que els membres de la Junta també han venut. El benefici per la venda de les butlletes (0,60 € per cada butlleta de 3 € de venda) ha estat de 136 €.